

Zemřel Tomáš Balda.- 8. prosince 1973 neočekávaně opustil naše řady Tomáš Balda z Řevnic u Prahy, dlouholetý neúnavný pracovník esperantského hnutí, ústřední tajemník Světového mírového esperantského hnutí /MEM/ laureát Československé ceny míru, předseda čs. sekce MEM. Byl to člověk vzácné povahy, laskavý a vlídný. Čest jeho památce!

Vlakový zájezd de Budapešti. Sjednali jsme tento prozatimní program:
23.V. /čtvrtek/ 0.5 odjezd z Brna hl.n. Dopoledne prohlídka Rybářské bašty, Gellértova vrchu a procházka Esperantským parkem
Odpoledne: parlament, bazilika a prohlídka města
Večer: přátelské setkání s esperantisty
24.V. /pátek/ Dopoledne: Janův vrch /Jánoshegy/, pionýrská železnice
Odpoledne městský park, zoologická zahrada, Vidámpark, muzeum
Večer: beseda s budapeštskými esperantisty
27.V. /sobota/ Celodenní výlet k Blatenskému jezeru. Vlasem do Siófoku, odtud přes Balatonfüred a Tihany do Balatonföldváru lodí. Návrat do Budapešti vlakem z Balatonföldváru.
26.V. /neděle/ Dopoledne Markétin ostrov a koupání v termálních lázních. Odpoledne odjezd do Brna.
Celková cena zájezdu kolem 600,- Kčs /podle výše kapesného/. Přihlášky pošlete písemně na adresu klubu. Využijte možnosti poznat bohatý esperantský život Budapešti, kde funguje osmnáct esperantských místních a odborných skupin a klubů.

Lyžařský esperantský týden na hoře Sitno u Banské Štiavnice se koná od 2. do 9. III. Poplatek za ubytování, stravu a kulturní program Kčs 380,-
Informace a přihlášky: Arnošt Váňa, 962 71 Dudince.

Ústředním tajemníkem Mezinárodního esperantského mírového hnutí /MEM/ byl po zesnulém Tomáši Baldovi zvolen Drahomír Kočvara z Ostravy. Členy ústředního výboru Světového esperantského svazu /UEA/ byli jmenováni Josef Vítek /předseda ČES/ a Drahomír Kočvara.

Vyznamenání našim funkcionářům.- Josef Vondroušek, předseda našeho klubu, byl za dlouholetou činnost v esperantském hnutí vyznamenán čestným odznakem a diplomem MEM, který mu odevzdal na slavnostním zasedání ÚV ČES v Praze 8. prosince předseda MEM Nikola Aleksiev ze Sofie. Marie Adamcová, členka výboru, byla vyznamenána stříbrným odznakem ČsČK 2. stupně na městské konferenci v Brně 12. ledna.

"Cvičebnice esperanta pro pokročilé" od Josefa Cinka vyjde letos na podzim ve Statním pedagogickém nakladatelství nákladem 10 000 výtisků. Cena 15,-- Kčs. Zájemci, hlase se přímo u knihkupců.-Autor je člen našeho klubu.

Kvarteto "Esperanto" z Trenčína, známé ze světového esperantského kongresu v Bělehradě, kde hrálo lidové písně a taneční melodie na mezinárodním kulturním večeru a na plese, bylo pozváno k účinkování na 59. světovém esperantském kongresu v Hamburku.

Bulharské esperantské divadlo předvede v Hamburku v rámci 59. esperantského kongresu Beaumarchaisovu hru "Lazebník sevillský".

59. světový esperantský kongres, který se letos koná v Hamburku, bude - jak ukazují docházející přihlášky - jedním z největších za minulých 10 let.

Stolní kalendář na rok 1974, který v počtu 150 000 výtisků vydalo nakladatelství Komunistické strany Bulharska, upozorňuje na 115. výročí naro-

zení autora esperanta, dr. L. L. Zamenhofa, 15. prosince 1974.

Slovní bohatství esperanta činí podle posledních údajů asi 322 000 slov.

Arabská jazyková politika. - 18. prosince 1973 bylo zcela bez námitek přijato v OSN rozhodnutí, aby se arabština stala dalším - již šestým - oficiálním a pracovním jazykem valného shromáždění, jeho výborů a podvýborů. Všechna devatenáct arabských států, které jsou členy OSN, se zavázalo platit příslušné výdaje za první tři roky, které se na období 1974-1975 odhadují na více než 4 milióny dolarů.

Uznání arabštiny v OSN bylo tak náhlé, úplné a bezvýhradné, a přesto je to výsledek a část všeobecné taktiky arabských států v poslední době. V říjnu 1972 rozesílala libyjská velvyslanectví po celém světě tyto dopisy: "Velvyslanectví Libyjské arabské republiky v ... má za čest oznámit diplomatickým misím akreditovaným v ... , že se vláda Libyjské arabské republiky rozhodla napříště neuznávat kterýkoliv pas, u kterého nebude mezi jinými jazyky použito také arabštiny. Toto rozhodnutí platí od 1. ledna 1973. Velvyslanectví Libyjské arabské republiky v ... Vás při této příležitosti znovu ujišťuje svou uctou k diplomatickým misím akreditovaným v ..."

Tento dopis a desítky podobných účinkovaly ve světě jako bomba. Těžko by se našel časopis, který by se alespoň žertem nezmínil o "novém vrtochu" mladicky odbojného libyjského presidenta. A ačkoliv toto rozhodnutí bylo později pozměněno dočasnými výjimkami pro vládní hosty, zahraniční techniky a poradce, bylo od určitého data s veškerou přísností uplatňováno, což mělo za následek, že mnoho desítek a stovek diplomatů, obchodníků a turistů bylo vráceno od libyjských hranic.

Avšak alespoň esperantisté - předvoj těch, kteří dnes pracují pro rovnoprávnost jazyků, by neměli vidět v rozhodnutí libyjské vlády "vrtoch" či něco podobného. Libye žádá pro své území část toho, co Evropa a Spojené státy americké již mají i mimo vlastní území, co již dávno zařadily mezi "svá práva". V situaci, kdy není ještě všeobecně přijat jazyk mezinárodní, co je přirozenější, než takový smělý a radikální krok země - vzít si nazpět uchvácené právo, privilegium, kterého si dopřávaly některé tzv. "velké" jazyky. Toto rozhodnutí Libye o pasech jen přispívá k chaotické jazykové situaci, ale jádro, podstata tohoto rozhodnutí, si zaslouží bouřlivý potlesk esperantistů i všech, kteří se snaží o rovnoprávnou mezinárodní spolupráci.

V Kuvajtu se 17. října 1973 skončila konference Organizace států těžících ropu. Na závěr bylo čteno komuniké o budoucí naftové politice - ale v arabštině. Když se jistý známý novinář jistého ještě proslulejšího listu zeptal, kde dostane anglický text přečteného komuniké, bylo mu stroze oznámeno, že anglické komuniké neexistuje; jestliže ho prý potřebuje, ať si zajistí překlad sám. Takové případy se opakují na každém arabském setkání nebo konferenci.

Bouřlivý vzestup arabštiny v jediném roce - či dokonce v několika měsících - až k úplnému uznání v OSN přidává jen další koření do světového jazykového kotle, které je sotva stravitelné, ale které povede zcela jistě k dalšímu zchaotičtění jazykové otázky a nepochybně přispěje k tomu, že si lidstvo více uvědomí význam a aktuálnost společného mezinárodního dorozumívacího prostředku. Arabská jazyková politika je věcí, která se přímo dotýká nás esperantistů a zaslouží si náš obdiv a bezvýhradnou podporu. /Podle článku Simo Milojeviče v časopise Esperanto, 1974, č.1/

Záhřebské loutkové mezinárodní festivaly. - V minulých šesti letech se konalo téměř 300 představení za účasti 30 profesionálních loutkářských souborů z 12 zemí před 100 000 diváky. Hrál se vždy esperantsky. Na loňský festival přijelo 43 esperantských dětí z Itálie, Maďarska a Československa. Velký úspěch mělo i mimosoutěžní představení amatérského dětského loutkového divadla z Košic.

Profesor M. Sygnarski z Krakova dostal státní vyznamenání Polonia Restituta za činnost v esperantském hnutí. Je lektorem esperanta na universitě, autorem několika učebnic a přeložil romány "Pouští a pralesem" H.Sien-

kiewiczze a "Kdo je vinen" J. Reytana.

V jugoslávském Prilenu byl ve středu města odhalen pomník autora esperanta dr. Zamenhofa. Jeho jméno dostala nová oční klinika a blízký motel.

Maďarsko vydalo korespondenční lístek s 60f známkou s esperantským textem.

Dva důležité dokumenty byly podepsány během světového kongresu mírových sil v Moskvě. Je to prohlášení a dohoda o spolupráci mezi Světovou radou míru a Světovým esperantským mírovým hnutím /MEM/. Podepsali je R. Čandra za SRM, a N. Aleksiev, předseda MEM a člen ÚV Komunistické strany Bulharska.

Školní mládež z pěti zemí, která se učí esperantu, se podle dohody komise pro vyučování esperantu na školách a jugoslávského výboru zúčastní setkání na ostrově Kakan na letním táboře. Půjde o třídy bulharských, italských, jugoslávských, maďarských a rakouských žáků, kde se končí pokusné školní vyučování esperantu. Setkání ukáže efektivnost krátkodobého vyučování esperantu proti mnohaletému vyučování několika cizím jazykům.

Finský prezident U. Kekkonen přijal delegaci esperantistů, kteří mu odevzdali rezoluci 58. světového kongresu esperanta v Bělehradě. Preseident se živě zajímal o pedagogický pokus s povinným vyučováním esperantu na vybraných školách pěti států, o čemž byl podrobně informován účastníkem školské esperantské mezinárodní konference v Mariboru.

Rakouský prezident Franz Jonas osobně přednesl v rámci týdenního esperantského vysílání z Vídně novoroční pozdrav esperantistům na celém světě. Poselství bylo vysíláno 29. a 30. prosince. Z textu citujeme: "Společně a ve stejném duchu získávejme stoupence mezinárodní spolupráce a vzájemného dorozumění. Světový mír je cíl velmi rozsáhlý."

Prezident NSR si pozval k audienci vedoucí pracovníky esperantského hnutí, pro jevil živý zájem o rozšíření esperanta mezi mládeží a v rozvojových zemích a byl příznivě překvapen jeho výsledky. Také izraelský prezident přijal delegaci esperantských pracovníků, kteří mu odevzdali první větší dílo v esperantu vydané v Izraeli, bibliografii děl Heinricha Heina o 320 stranách. Prezident prohlásil, že se esperantu také učil a že jeho otec znal dr. Zamenhofa.

Bulharské loutkové divadlo v Dánsku.- Podle dohody dánského ministerstva osvěty hostovalo loutkové divadlo z Ruse /Bulharsko/ v Dánsku s populární Andersenovou pohádkou Sněžná královna, kterou pro loutkové divadlo upravil R. Rajkov. Uskutečnilo se 16 představení v 8 městech s průměrnou návštěvou 500 až 600 dětí a dospělých. Jedno představení navštívili členové bulharského velvyslanectví a konstatovali, že toto turné bylo maximálně úspěšné a přispělo k přátelství mezi lidem Bulharska a Dánska.

Devítijazyčný slovník pro obchod a ekonomiku vydá nizozemské nakladatelství Kluwer. Je to kolektivní dílo pod záštitou Ústavu pro esperanto v obchodě a průmyslu /IEKI/. 2000 termínů má definice esperantské a anglické a překlad německý, španělský, francouzský, italský, nizozemský, portugalský a švédský. Knihu dopínuje 9 rejstříků. Cena 600stránkové publikace bude 65 hol. zlatých, pro členy esperantských organizací 57,50 hol. 21.

Dvousetčlenná delegace z italské Verony, kde byly zastoupeny významné osobnosti města, poslanci a novináři, navštívila koncem minulého roku Leningrad. V delegaci bylo také několik esperantistů a těm vždy ochotně a pohotově byli k dispozici sovětští esperantisté. Ostatní členové delegace se setkávali s vážnými jazykovými obtížemi a s obdivem uznávali užitečnost mezinárodního jazyka.

Normativní přepis čínštiny latinkou byl rozhodnut také zásluhou čínských esperantistů. Šlo o akci transkripce čínštiny, která probíhala v prvních letech po vzniku Čínské lidové republiky. Tuto skutečnost zjistil japonský novinář, který nedávno navštívil Čínu, aby poznal tamní esperantské hnutí.

Vědecké esperantské večery v Budapešti.- V Budapešti uspořádali esperantisté sérii vědeckých večerů. Např. počítačový teoretik A. Münnich přednášel o systému programovacího jazyka "Progreso I". O transliteraci jazyků, které používají různého písma, přednášel I. Botos. Dr. O. Haszpra přednášel na téma z hydrotechniky, totiž o pokusech na modelech při hydrotechnickém projektování. Dr. G. Oblath přednášel o sluneční energii v biosféře a dr. A. Mathé o petrochemii.

Prof. dr. S. Čachotin, biolog a filosof, který nedávno oslavil 90. narozeniny, je asi nejstarším esperantistou. Je synem konzula a esperantu se naučil v osmi letech. Studoval a pracoval na universitách v sedmi zemích, u prof. Roentgena, Bayera, Pavlova a byl osobním přítelem Einsteinovým, Wellsovým a. j. Počet jeho vědeckých prací dosáhl čísla 145 a téměř všechny byly přeloženy až do 10 jazyků. Svou práci "Chemie vesmíru" napsal přímo v esperantu. Vynalezl přístroj na operaci buněk a za své práce byl vyznamenán Francouzskou akademií věd, Francouzskou lékařskou akademií a mnoha vědeckými institucemi v USA. V r. 1941 bydlel Čachotin blízko Paříže a dostal se do německého koncentračního tábora. Mezi německými vědci byli však také přátelé a ti dokazovali, že Čachotin je výhradně biolog a že politikou se zabývá jiný Čachotin. Nacisté profesora propustili a když později poznali svůj omyl, ukrýval se Čachotin již u francouzských partyzánů. Nyní aktivně pracuje v mírovém hnutí. Ovládá deset jazyků, přesto však používá esperanta, které považuje za zvláště účinnou zbraň proti válce a imperialismu. Pozdravy možno posílat na adresu: S. Čachotin, Lenin --prospekto 57, kv. 50, Moskva, SSSR.

V Budapešti se prosincové oslavy dr. Zamenhofa účastnilo také asi 60 mimoevropských studentů. Předseda studentského výboru, Hector Villarreal /Bolívie/ odevzdal nejlepším posluchačům kursu knižní odměny. Následoval mezinárodní kulturní program, který uváděl Lang Visalo /Kambodža/. José Antonio Correia /Guinea-Bissau/ přednesl Baghyho báseň "Píseň otroka", Haile Negaš /Etiopie/ básen "Jižní Afrika", Edwina de Kocka, Sandalio Ramirez /Uruguay/ básen "Zamenhofská balada" K. Kalocsayho. Arabští studenti předvedli národní tance.

Uveřejňujeme příspěvkový řád našeho klubu pro potřebu našich členů:

1. Činní členové mají 4 kategorie: Ročně
 - A- osoby s vlastním příjmem /včetně důchodců s příjmem nad 1 000 Kčš měsíčně/ Kčs 60,-
 - B- učni, studenti, vojáci základní služby, důchodci s příjmem do 1 000 Kčš měsíčně Kčs 30,-
 - C- podporující členové nejméně Kčs 120,-
 - D- rodinní příslušníci /tj. manžel, manželka, dítě bez vlastního příjmu/ Kčs 16,-
2. Přispívající členové /kategorie E/, tj. děti do 15 let a příznivci esperanta/ nejméně Kčs 16,-
3. Zápisné, placené jednorázově při podání členské přihlášky, jednotné pro kategorie A - E Kčs 10,-
4. V členském příspěvku činných členů kategorie A, B a C je zahrnuto předplatné za svazový časopis a klubovní zpravodaj. V členském příspěvku členů kategorie D a E je zahrnuto předplatné za klubovní zpravodaj.
5. Členské příspěvky se platí jednorázově počátkem příslušného roku.
6. Čestný člen svazu není povinen platit členský příspěvek.
7. Peněžní i věcné dary ve prospěch svazu nebo klubu se s díky přijímají a jména dárců se zveřejňují v klubovním zpravodaji nebo ve sva-

zovém časopise.

U našeho klubu /nebo přímo v ČES, Jilská 10, 110 00 Praha 1/ si můžete předplatit tyto zahraniční časopisy: Juna Amiko /3x ročně, 15,- Kčs/, Paco /6x ročně, 30,- Kčs/. Využijte této možnosti.

Poštovní směrovací číslo má letos být povinnou součástí každé adresy. Kdo jste nám je dosud neoznámil, učiňte tak co nejdříve. Děkujeme.

Je via dispono estas dekkelkaj adresoj de korespondemuloj, precipe junaj. Interesuloj, anoncu vin en la klubo aŭ skribe.

BULTENO. Zdarma pro členy. Připravil J.Vondroušek, odpovídá Zd.Hršel